

Малікова О.В., к. філол. н., доц.,
Інститут філології КНУ імені Тарса Шевченка

СЕМАНТИЧНЕ НАПОВНЕННЯ АКЦОНАЛЬНОГО ФРЕЙМУ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО РЕЛІГІЙНОГО КОНЦЕПТУ *DIVINE LOVE*

У статті досліджуються особливості дискурсивної реалізації лінгвокультурного релігійного концепту DIVINE LOVE у християнському теологічному дискурсі.

Ключові слова: лінгвокультурний релігійний концепт, християнський теологічний дискурс, фрейм-структура.

В статье рассматриваются особенности дискурсивной реализации лингвокультурного религиозного концепта DIVINE LOVE в христианском теологическом дискурсе.

Ключевые слова: лингвокультурный религиозный концепт, христианский теологический дискурс, фрейм-структура.

The article deals with the peculiarities of discourse realization of lingvocultural and religious concept DIVINE LOVE in Christian theological discourse.

Key words: cultural and religious concept, Christian theological discourse, frame-structure.

Антропологічна парадигма, яка переважає в сучасній лінгвістиці, сприяла підвищенню уваги науковців до досліджень взаємозв'язку ментальних, мовних та культурних факторів у процесі осмислення людиною певних фрагментів реальної дійсності. Окреслена проблема належить до предметного кола багатьох наук, зокрема й лінгвокультурології, яка покликана вивчати вербалізовані одиниці концептуальної картини світу, які визначають особливості менталітету певної спільноти (В. А. Маслова, О. Т. Хроленко, В. В. Воробйов). Концептуальна картина світу інтегрує усі продукти мисленнєвої діяльності людини як національно специфічні "базові моделі світобачення" (О. О. Селіванова, Л. А. Лисиченко, В. А. Маслова). Натомість мовна картина світу фіксує засобами вербального вираження найсуттєвіші для її носіїв прояви власного внутрішнього світу та навколишнього середовища (І. О. Голубовська, О. С. Кубрякова). Таким чином, мова розглядається як засіб вираження явищ культури,

під якою розуміють сформовані та закріплені історично уявлення соціальної спільноти, виражені у відповідних проявах поведінки та артефактах (М. Кучкер, С. Шмід, А. Раймер, М. Ріхтер).

Дискурс є природним середовищем існування концепту. Засоби його вербалізації є особистісною інтерпретацією загального соціокультурного знання про відображуваний концептом феномен. Аналіз концепту як ментальної одиниці передбачає побудову фреймових структур, що репрезентують його як ментальну структуру. Вивчення особливостей функціонування концептів у специфічних типах дискурсу вносить уточнення в розуміння феноменології концепту. Тому дослідження теологічної прози християнської лінгвокультури з огляду на проблеми лінгвоконцептології і дискурсології залишається одним із важливих завдань сучасного мовознавства, зокрема релігійного, що зумовлює актуальність нашого дослідження. Методологічним підґрунтям пропонованого дослідження є застосування інтерпретаційних методик, які дозволяють встановити лінгвокультурний зміст концепту із залученням методики фреймового моделювання значення з опорою на когнітивну метафору як найбільш продуктивний спосіб концептуалізації. Незважаючи на щораз вищий інтерес до теологічного дискурсу, концепт DIVINE LOVE ще не був предметом комплексного когнітивно-дискурсивного аналізу, що й визначає наукову новизну його дослідження.

Об'єктом дослідження є концепт DIVINE LOVE, а предметом – особливості дискурсивної реалізації засобів вербалізації цього концепту в текстах теологічного дискурсу християнської лінгвокультури.

Матеріалом дослідження слугували проповіді, теологічні статті, твори, афористичні вирази богословів і філософів різних християнських конфесій. Мета дослідження – виявлення семантичних компонентів фреймової структури концепту DIVINE LOVE на основі аналізу засобів його вербалізації у християнському теологічному дискурсі.

Концепти, як "кванти знання" (визначення О. С. Кубрякової), виступають фундаментальними одиницями, що посідають центральне місце у метамові мовознавчої науки. Поняття "концепт", засоби його визначення, структура, типи, а також особливості репрезентації в мові перебувають у центрі уваги сучасних мовознавців (О. В. Александрова, Н. Ф. Алефіренко, Н. Д. Арутюнова, Л. Л. Баранова, Н. Н. Болдирев, А. Вежицька, О. Д. Вишнякова, В. І. Карасик, О. С. Кубрякова, Г. Г. Молчанова,

М. В. Никітін, З. Д. Попова, О. Н. Прохорова, Й. А. Стернін, Г. Г. Слишкін, В. Н. Телія, Л. О. Чернейко, С. Г. Воркачов, І. С. Шевченко, А. П. Мартинюк, Г. О. Золотова, А. М. Приходько, З. Д. Попова, Л. П. Іванова, О. М. Кагановська, В. І. Карасик, Т. О. Космеда, Д. С. Ліхачов, В. А. Маслова, Т. В. Радзівська, Ю. С. Степанов, Ж. Дельоз, Ф. Гваттарі).

Найбільш релевантним для дослідження є когнітивно-дискурсивний напрям, оскільки, концепт реально існує лише як ментальний стан індивіда у процесі мисленнево-мовленнєвої діяльності, даний досліднику в одиницях мови, що відбивають усі його грані, актуалізуючись у розмаїтті соціокультурних контекстів [Мартинюк 2006, 10]. Когнітивно-дискурсивний підхід є найбільш продуктивним для нашого дослідження ще й тому, що він інтегрує лінгвокультуролгічний, семантико-когнітивний і особистісний підхід, згідно з яким концепт виникає у свідомості людини не лише на основі словникових значень слів, а є результатом взаємодії цих значень з особистим досвідом людини, тобто концепт є посередником між словом та дійсністю (Д. С. Ліхачов, С. О. Аскольдов, О. С. Кубрякова) [Попова, Стернін 2006, 107]. Отже, здійснення плідного й повноцінного дослідження концепту є можливим лише у площині дискурсу де слово живе, розвивається як живий організм і животворна сила. Саме в дискурсі реалізуються основні складники лінгвокультурного концепту: поняттєвий, образний, оцінний та особистісний.

Аналіз особливостей фреймової організації концепту DIVINE LOVE в розмаїтті дискурсивних контекстів здійснюється з використанням дискурсивних методик, зокрема, методики когнітивної інтерпретації значення, яка залучає експлікатури, імплікатури, пресупозиції дискурсу і дає можливість уповні розкрити як понятійний зміст концепту, так і його образно-оцінні інтерпретації. Методики фреймового моделювання значення з опорою на когнітивну метафору як найбільш продуктивний спосіб концептуалізації використовується у процесі власне концептуального аналізу складових досліджуваного концепту. Використання методики дискурс-аналізу у процесі вивчення дискурсивних реалізацій засобів вербалізації концепту дозволяє встановити його базові семантичні ознаки, а саме категоризувальні й асоціативно-образні, що відбивають усі стереотипізовані знання, уявлення, вірування, образи, оцінки, припущення, упередження, очікування тощо, асоційовані з феноменом, репрезентованим концептом.

Внутрішнє структурування концепту *DIVINE LOVE* здійснюється за схемою, запропонованою С. А. Жаботинською, яка складається з базисних фреймів, що формують концептуальну мережу інформаційної системи, демонструючи, за словами С. А. Жаботинської, найбільш узагальнені (схемні) принципи категоризації і організації вербалізованої інформації про оточуючий людину предметний світ. Як зазначає С. А. Жаботинська, в кожному базисному фреймі – предметному, акціональному, посесивному, ідентифікаційному, компаративному – міститься декілька тематично близьких пропозицій, тип яких визначається відповідно до назви фрейму. Ці пропозиції, або пропозиційні схеми, є фундаментальними поняттєвими структурами, що використовуються нашим мисленням як інструмент для обробки інформації. Пропозиційні схеми демонструють основні види зв'язків між предметом та його ознаками, які співвідносяться з традиційними відношеннями між поняттєвими сутностями – метонімією, метафорою, розширенням і звуженням значення [Жаботинская 1997, 1–12].

Лінгвокультурні релігійні концепти є базовими одиницями релігійної картини світу (релігійної свідомості), у яких фіксуються цінності як окремої мовної особистості, так і лінгвокультурної релігійної спільноти в цілому. Лінгвокультурні концепти вищого рівня – світоглядні універсалії (віра, надія, любов) функціонують у різних типах релігійного дискурсу, який відображає релігійну сферу свідомості. Занурення концепту ЛЮБОВ у середовище англословної християнської лінгвокультури надає цьому концепту статусу лінгвокультурного релігійного концепту *DIVINE/BIBLICAL/CHRISTIAN LOVE*, який є одним із дискурсотвірних у концептосфері християнського теологічного дискурсу. Цей концепт є однією з трьох концептуальних домінант, що пронизують християнський англословний теологічний дискурс на семантичному, лексичному, асоціативному, системно-мовному й текстовому рівнях. Божественною любов'ю пронизані усі тексти Священного Писання, починаючи вже з першої книги Буття, оскільки любов – це організуючий початок і рушійна сила усіх подій, які описані в Біблії. Тож, любов є інтегральним складником ідейно-змістовного і структурно-організаційного плану Книги Книг.

Теологічний дискурс християнської лінгвокультури є своєрідним біблійним метадискурсом, основне призначення якого – розкриття сутності Євангельських істин й настанов, основою яких є любов. Християнська релігія – це релігія любові. Основні різновиди

біблійної любові (*true biblical love*), покладені в основу фреймової структури лінгвокультурного релігійного концепту DIVINE/BIBLICAL/CHRISTIAN LOVE: I. GOD'S LOVE FOR US; II. OUR LOVE FOR GOD; III OUR LOVE FOR OTHER PEOPLE і знаходяться у відношеннях причина-наслідок, оскільки любов Божа до людей є причиною виникнення любові у відповідь до Бога і до людей. Така любов є Божественною за своєю природою, оскільки її джерелом є Бог.

Використання акціонального базисного фрейму для структурування семантичного наповнення слоту [DIVINE LOVE (агєнс) діє з ДЕХТО/ДЕЩО (інструмент)] фрейм-структури лінгвокультурного релігійного концепту DIVINE/BIBLICAL/CHRISTIAN LOVE на кожному із зазначених рівнів дозволяє зробити наступні спостереження.

Слот [DIVINE LOVE (агєнс) діє з ДЕХТО/ДЕЩО (інструмент)] заповнюється прикладами, які підтверджують, що Божественна любов є дієвою й володіє могутньою рушійною силою, яка здатна не лише рухати Сонце та зорі, але й впливати розум і волю людини: *That was not a flight for my wings. Except that my mind was struck in a flash, in which what it desired came to it. At this point of high imagination, all failed; but already my desire and my will are being turned like a wheel, all at once, by the love which moves the Sun and the stars.* (1, p. 45)

На першому рівні фреймової структури досліджуваного концепту цей слот заповнюють приклади, які підтверджують, що інструментом дії Божественної любові є життя, хресні страждання, смерть і воскресіння Боголюдини Ісуса Христа, Сина Божого, в особі якого розкривається уся повнота любові Бога до людей: *It is cosmic Christ who leads us in this cosmic odyssey by the love that was written in bloody garments as Calvary, the love shed abroad in our hearts by the Holy Spirit. It is the same love which moves the sun and the other stars. (What God knows: time, eternity and divine knowledge p.46). Jesus is the father's "beloved Son", "the only Son" and the son loves the Father. Out of that love flows the divine love for mankind, which shows itself in the coming of Jesus and particularly in his death. The cross is an expression of God's love* (2, p.167)

Інструментом дії Любові Божої є Святий Дух, Дух Божий, який ототожнюється з Духом Розп'ятого Христа: *The Spirit of God is also the Spirit of of Jesus, who gave His life as God's obidient Son in order to manifest His Father's powerful servant love for humans in need of that love and thereby to offer divine-human reconciliation, in fellowship with God.*

Accordingly, the spirit of God is the Spirit of adoption of humans into God's family of obedient children, who thereby acknowledge God as "Abba, Father" (Rom. 8:9), and this adoption entails one's being led by the power of God's Spirit. (3, p.147). Наступний приклад свідчить, що сила Хреста є засобом пізнання сили Святого Духу Божого: This power is divine self-giving love, as manifested paradigmatically in the crucified Jesus fully obedient to his divine Father and, derivatively, in his obedient followers. Knowing by the Spirit can occur only in the form of knowing by the power of the cross of Jesus. The cross is and remains the epistemological crisis, and thus the norm by which one knows that the Spirit is none other than the Spirit of the crucified Christ. (4, p.108) Доктор Пол К. Мозер зазначає, що інструментом дії Божественної любові є Святий Дух, який, за словами Апостола Павла, "оперує на серці людини, оскільки серце людини є центром думки, почуття, волі, центром особистої свідомості. Учений посилається на слова Апостола Павла про визначальну трансформуючу роль Духа Божого (God's willingly experienced Spirit), який очищує серце людини і є джерелом любові й радості: The Spirit is that power which transforms a man [or a woman] from the inside out, so that metaphors of cleansing and consecration become matters of actual experience in daily living (1 Cor. 6:9-11). The Spirit is the source of that wave of love and upsurge of joy which overwhelms the forces that oppose from without (Rom. 5:5). Ці слова Апостола Павла є біблійним прототипом міркувань автора про трансформативну й перформативну силу Духа Божого, яка впливає на волю людини: The Spirit of God, according to Paul, brings new noncoercive power to a receptive person, in keeping with divine perfect love, and this power is felt volitionally by its recipient and is observable by others. In particular, this divine power can even move one's will as one willingly consents to this (cf. Phil. 2:13). In addition, it could be observed by someone looking for the rare power of unselfish love in a human life. Still, an observer must have "eyes to see" the power of divine love at work in a life, and this requires attending to an elusive divine power that stands in sharp contrast with worldly powers. God's Spirit, as characterized by Paul, empowers willingly receptive people to love as God loves, in the self-giving way and power exemplified by Jesus in his life, death, and resurrection. As a result, Paul portrays life in the power of God's Spirit as "dying and rising with Christ" Firsthand evidence of God's reality can arise from the power of divine self-giving love revealed and put into practice in a willingly receptive human life. Our obediently appropriating such evidence firsthand calls for our welcoming and willingly being moved by the power of self-giving love toward conformity to God's perfectly loving moral character. The Spirit of God is

characterised as the power which involves [a person] in the saving act of God in Christ, ... and lays him open to a life of love (agape)". God's Spirit is portrayed, accordingly, as an agent of divine transforming love in willingly receptive humans, where this powerful love participates in God's process of redemptive transformation exemplified by Jesus. (3, p.146)

На основі аналізу наведених прикладів можна вилучити мовні одиниці, які заповнюють цей слот на першому рівні фреймової структури досліджуваного концепту: *the cross is the expression of God's love, a dynamic reciprocity of giving and reciving, by the Holy Spirit, by the love that was written in bloody garments as Calvary, God's, self-giving way and power is exemplified by Jesus in his life, death, and resurrection, God's Spirit is an agent of divine transforming love, redemptive transformation exemplified by Jesus, this divine power can even move one's will, the Spirit is the source of wave of love and upsurge of joy, the spirit of God is the Spirit of adoption of humans into God's family of obedient children, the cross is the norm by which one knows that the Spirit is none other than the Spirit of the crucified Christ, the divine love for mankind shows itself in the coming of Jesus and particularly in his death.*

На другому рівні фреймової структури досліджуваного концепту цей слот заповнюють приклади, які свідчать про те, що проявом (інструментом) любові людини до Бога, яка зароджується як відповідь на прояв любові Бога до людини, є покора людини й виконання заповідей, ставлення до Бога як до живої особистості: *We show our love for God by obeying Him. (5, p.167).* Тобто через покору свого серця, розуму і волі Божої, через виконання заповідей, через встановлення живого особистісного зв'язку з Богом людина може виразити свою любов до Бога. За словами Силуана Афонського, любов людини до Бога має бути гарячою як вогонь, має спалювати усі інші земні пристрасті, має керувати людиною протягом усього життя – у думках, словах, вчинках. Саме до такої любові закликає Чарльз Сперджен у своїй проповіді: *When we love things baser than ourselves it is like a clear stream that runs into a sink. As our love therefore is the best thing we have, and none deserves it more than God, so let Him have our love, yea the strength of our love, that we may love Him with all our souls and with all our mind and with all our strength.*(6) Біблійним прототипом наведеного висловлювання є слова апостола і Євангеліста Марка, які втілюють заповідь Ісуса Христа про любов до Бога: *And you shall love the Lord, your God, with all your soul, and with all your mind, and with all your strength; this is the first commandment. (St Mark 12, 30).* Тож, на другому рівні

фреймової структури досліджуваного концепту інструментом прояву любові людини до Бога є душа, розум, уся духовна сила людини, що є можливим при наявності віри і довіри до Бога. Як зауважує доктор теології М. В. Гофман, вірні не шукають підтверджень любові Божої, а занурюються в цю любов як рибки в океан: ***The faithful are not on the look-out for reasons justifying the love of God. Rather, they "throw themselves into the love of God like pearl fishers diving into the ocean"***(7). На основі аналізу мовного матеріалу можна вилучити мовні одиниці, які заповнюють даний слот на другому рівні фреймової структури досліджуваного концепту: *we show our love for God by obeying Him, we may love Him with all our soul, and with all our mind, and with all our strength, to throw into the love of God like pearl fishers diving into the ocean.*

На третьому рівні фреймової структури досліджуваного концепту слот заповнюють приклади, які свідчать, про те, що інструментом Божественної любові, яка діє в серці людини, є різноманітні засоби прояву Євангельської любові до інших людей, навіть до ворогів: *It shows itself ... in not being snobbish, in not keeping a score of wrongs, in weeping with those who weep, in encouraging, in giving up your "rights", in speaking out, in working together, in seeking reconciliation. It is the "more excellent way"* (5, p.167). Суть Євангельської любові полягає перш за все у пошуках блага для ближнього: *I am thinking of another kind of thoughtful search for their good: never support their weakness by letting things go on, never close your eyes on what is destructive for them, speak the truth in charity, love them so that they should be built up and not destroyed.* (8) Біблійним прототипом наведеного заклику митрополита Антонія Сурожського є слова апостола і Євангеліста Матфея: *Love compels me to turn my brothers away from error, when I see them wandering away from the truth* (Matt. 18:15).

Мовні одиниці *to love in a better way, in not being snobbish, in not keeping a score of wrongs, in weeping with those who weep, in encouraging, in giving up your "rights", in speaking out, in working together, in seeking reconciliation, at a greater cost, with a greater purity, with less selfishness, with a more generous/ loving/holy heart* заповнюють слот на третьому рівні фреймової структури досліджуваного концепту.

Слот [DIVINE LOVE (агенс) діє для ДЕЩО (мета)] заповнюється прикладами, які підтверджують, що Божественна любов, яка діє в серці людини, спрямована на досягнення людиною святості через набуття людиною властивостей Бога, що передбачає болісну і кропітку роботу над

душею, яка полягає в очищенні серця від пороків, пристрастей, а також у розвиненні християнських чеснот: *If we begin to love in a better way those whom we love spontaneously and naturally, our heart will become clearer, purer and wider, and we will learn to love people, one more person perhaps, and then one more, and then another again.* Обоження, Богоуподібненя є Головною і кінцевою метою християнського життя, оскільки саме це дає людині можливість увійти в Царство Боже, царство любові: *God's Divine Love is the one thing in all of God's infinite universe that can bring about eternal life and everlasting happiness in the Celestial Kingdom. (Divine Truth).* Глибоке й лаконічне розуміння обоження як головної мети християнського життя подає православний архієпископ Тимосі Уер у своїй книзі *"The Orthodox church": the final goal at which every Christian must aim: "to become god, to attain theosis, "deification" or "divinization". For Orthodoxy our salvation and redemption mean our* (9, p.231). Богослов ототожнює обоження зі спасінням, звільненням "искуплением".

Слот [Божественна Любов (каузатор) створює ДЕХТО/ДЕЩО (результат)] заповнюється прикладами християнського теологічного дискурсу, які свідчать про те, що Божественна любов є каузатором духовного преображення, оновлення людини, перетворення кам'яного серця на любляче милостиве: *"Love is a mark of wonderful transformation in the character of some men, when their heart begins to go a little outside their own ribs and they can feel for the sorrow of other men!"*(6) Божественна любов є причиною того, що у християнському віровченні називають "новим народженням", тобто народженням від Святого Духу. На питання що розуміється під новим народженням, богослови відповідають так: *What is the New Birth? The New Birth is simply the effect of the flowing of this Divine Love of the Father into the soul of a man and the disappearing of everything that tends to sin and error. As the Divine Love takes possession of the soul, sin and error disappear. It, the soul, becomes of a quality like the Great Soul of the Father. And with the Soul of the Father being Divine and immortal in Its quality of Love, so, when the soul of man becomes possessed of this quality of Love, the soul being the man, this soul becomes divine also. Then, the image becomes the substance; the mortal becomes the immortal; and the soul of man, as to love and hope, becomes a part of the Father's Divinity (reference). The Divine Love is that Love which belongs to or is a part of God, possessing His Nature and composed of His Substance, and which, when possessed by a human soul to a sufficient degree, makes him divine and of the nature of God (reference)* (10). Біблійним прототипом наведеного міркування є

слова Апостола Павла, який вказує на властивості оновленої людини: "*And that ye put on the new man, which after God is created in righteousness and true holiness.*" (Ephesians 4:24)

Результатом дії Божественної любові є духовне перевтілення людини, що знаходить вираження у прояві християнської (біблійної) любові до Бога і людей. На основі аналізу наведених прикладів можна вилучити мовні одиниці, які заповнюють слот на усіх рівнях фреймової структури досліджуваного концепту: *new birth, wonderful transformation, holy/loving heart, the mortal becomes the immortal; the soul becomes of a quality like the Great Soul of the Father, sin and error disappear, souls may be transformed into the very Essence of the Father's Love, the Way to the Kingdom will be his as certainly as that the sun shines by day upon the just and unjust alike, their heart begins to go a little outside their own ribs and they can feel for the sorrow of other men, the soul becomes divine.*

Отже, використання базового акціонального фрейму як інструменту обробки мовного матеріалу дало можливість дослідити особливості семантичного наповнення слотів акціонального фрейму. Використання особистісного підходу до аналізу концепту із залученням методики когнітивної інтерпретації дискурсу дало можливість вилучити корпус мовних одиниць різних мовних рівнів (слова, словосполучення, інфінітивні і дієприкметникові звороти, речення), які, відбиваючись у духовній і культурно-релігійній свідомості богословів і філософів різних християнських конфесій, висвітлюють різноманітні грані (ознаки) і розкривають концептуально-семантичну сутність досліджуваного концепту у християнському теологічному дискурсі. Перспективним вважаємо розгляд семантичного наповнення фрейм-структури лінгвокультурного релігійного концепту DIVINE LOVE із залученням інших базисних фреймів як інструментів обробки мовного матеріалу, зокрема компаративного, предметного, посесивного.

1. *Жаботинская С.А.* Когнитивная лингвистика: принципы концептуального моделирования// Лінгвістичні студії. Вип. II. Черкаси: "Сіач", 1997. – С. 3–11. 3. *Мартинюк А.П.* Концепт у дискурсивній парадигмі // Вісник Харківського нац. ун-ту імені В.Н. Каразіна. – 2006. – № 725. – С. 9–12. 3. *Попова З.Д., Стернин И.А.* Очерки по когнитивной лингвистике. – Воронеж: Истоки, 2003. – 191 с.

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. *Gorge Carey, "A year with the Bible", Oxford, 1992. – 383 p.* 2. *Paul K. Moser "The Elusive God. Reorienting religious epistemology. Cambridge*

university press " 2008, – 295 p. 3. Ch. purgeon – 1892, Sermon #2248. The Golden Treasury of Puritan Quotations, edited by I. D. E. Thomas 4. Dr. Murad Wilfried Hofmann "Differences between the Muslim and the Christian Concept of Divine Love"). 5. Митрополит Антоній Сурожський "The meaning of Christ's commandment of Love"http://www.metropolitianthony.org.ru/eng/eng_246.htm 6. Dr. Murad Wilfried Hofmann "Differences between the Muslim and the Christian Concept of Divine Love" <http://tr.bibliyotek.com/indir/pdf/murad-wilfried-hofmann/> 7. Philosophy and Christian Theology Aug 9, 2012 <http://www.godandscience.org/love/greatest.html>).

Мальонкіна О. М., студ.,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка

ЛЕКСИЧНА СВОЄРІДНІСТЬ ШКІЛЬНИХ ДРАМ ТА ІНТЕРМЕДІЙ XVIII СТ.

У статті аналізується лексична своєрідність шкільних драм та інтермедій XVIII ст. із погляду барокового протиставлення книжної та народнорозмовної лексики.

Ключові слова: книжна й народнорозмовна лексика, шкільна драма, інтермедії до драм, староукраїнська літературна мова XVIII ст., бароко.

В статье анализируется лексическое своеобразие школьных драм и интермедий XVIII в. с точки зрения бароккового противопоставления книжной и народной лексики.

Ключевые слова: книжная и народноразговорная лексика, школьная драма, интермедии к драмам, староукраинский литературный язык XVIII в., барокко.

The author analyzes the lexical originality originality of school dramas and interludes of XVIII c. according to baroque contrast of literary and colloquial lexis.

Key words: literary and colloquial lexis, school drama, interludes to dramas, Old Ukrainian literary language of XVIII century, Baroque.

Українські драми та інтермедії стали полем для досліджень І. Франка, М. Гудзія, М. Сулими, М. Грицяя, З. Мороза, В. Шевчука. В історичній лінгвістиці вони були предметом окремого вивчення у роботах Г. Стрельчук, яка розглядала словозмінні особливості іменника в мові українських інтермедій XVII – XVIII ст. [Стрельчук 2002], та узагальнення у працях В. Передрієнка, який